

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه‌ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی و مقایسه شاخص‌های عملکردی کلیدی بیمارستان امام خمینی اردبیل
در دوران قبل و بعد از شروع پاندمی کووید ۱۹ در طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۸

نگارش:

نرگس صمدی خادم

استاد راهنما:

دکتر مهرناز مشعوفی

استاد مشاور:

دکتر محمد مه‌رتک

شهریور ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۰۶۲

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی آذربایجان

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب دکتر مسعود خادم دانشجوی مقطع دکتری حرفه‌ای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای خانم/ آقای دکتر دکتر مسعود خادم بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش‌ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.
- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.
- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.
- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می‌پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو دکتر مسعود خادم
امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب،
دکتر مسعود خادم استاد/ اساتید راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی استاد/ اساتید راهنما دکتر مسعود خادم
امضا و تاریخ

تقدیم به

خانواده عزیزم

که علم آموزی را چراغ راه زندگییم نمودند

و با معرفت زیستن را به من آموختند.

تشر

شكر شايان نثار ايزد منان كه درهاي علم و رحمتش را به روي ما گشود.
سپاس از اساتيد فرهيخته‌اي كه در راه كسب علم و دانش مرا ياري نمودند.
تقدير از خانواده عزيز و دوستان گرامي كه دعاي روح پرورشان را بدرقه ي راهم
نمودند و سرزمين دل را روشني بخشيدند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	چکیده.....
فصل اول: مقدمه	
۴.....	۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۷.....	۱-۲- اهداف و فرضیات طرح.....
۷.....	۱-۲-۱- هدف کلی طرح.....
۷.....	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی طرح.....
۸.....	۱-۲-۳- هدف کاربردی طرح.....
۸.....	۱-۲-۴- فرضیات.....
۹.....	۱-۳- تعریف واژه‌های اختصاصی.....
فصل دوم: بررسی متون	
۱۳.....	۲-۱- مقدمه.....
۱۳.....	۲-۲- چارچوب پنداشتی پژوهش.....
۱۳.....	۲-۲-۱- بیمارستان.....
۱۴.....	۲-۲-۲- تعریف شاخص.....
۱۵.....	۲-۲-۳- شاخص‌های عملکردی.....
۱۷.....	۲-۲-۴- میزان شاخص‌های عملکردی در ایران و جهان:.....
۱۸.....	۲-۲-۵- پاندمی کووید-۱۹.....
۱۸.....	۲-۲-۶- شیوع بیماری کووید-۱۹.....
۱۹.....	۲-۲-۷- کووید-۱۹ و بهداشت و درمان.....

- ۲-۳-۲-۲۰..... مروری بر مطالعات انجام شده در ایران و جهان
- ۲-۳-۱-۲۱..... مطالعات انجام شده در ایران
- ۲-۳-۲-۲۴..... مطالعات انجام شده در جهان

فصل سوم: مواد و روش کار

- ۳-۱-۳۲..... روش اجرای طرح و تکنیک‌های مورد استفاده
- ۳-۲-۳۲..... نوع مطالعه
- ۳-۳-۳۳..... متغیرها
- ۳-۴-۳۳..... جامعه آماری، روش نمونه‌گیری، حجم نمونه
- ۳-۵-۳۳..... روش گردآوری اطلاعات
- ۳-۶-۳۴..... طرح مطالعه
- ۳-۷-۳۵..... تستهای آماری و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ۳-۸-۳۵..... ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: نتایج

- ۴-۱-۳۷..... مقدمه
- ۴-۲-۳۸..... اهداف مطالعه

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

- ۵-۱-۷۰..... بحث
- ۵-۲-۸۱..... محدودیت‌های مطالعه
- ۵-۳-۸۲..... نتیجه‌گیری
- ۵-۴-۸۳..... پیشنهادات

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲- شاخص‌های عملکردی بیمارستان‌ها طبق اعلام وزارت بهداشت.....	۱۷
جدول ۱-۴- مقایسه نسبت تخت فعال به ثابت در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک ماه.....	۳۸
جدول ۲-۴- مقایسه شاخص‌های عملکردی بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک ماه.....	۴۰
جدول ۳-۴- مقایسه شاخص‌های مرگ و میر بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک ماه.....	۴۳
جدول ۴-۴- مقایسه نسبت تخت فعال به ثابت در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک فصل.....	۴۵
جدول ۵-۴- مقایسه شاخص‌های عملکردی بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک فصل.....	۴۶
جدول ۶-۴- مقایسه شاخص‌های مرگ و میر بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک فصل.....	۴۹
جدول ۷-۴- مقایسه کلی شاخص‌های عملکردی بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک فصل.....	۵۱
جدول ۸-۴- مقایسه شاخص‌های تخت فعال، تخت روز اشغالی و درصد اشغال تخت در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک بخش.....	۵۳
جدول ۹-۴- مقایسه شاخص‌های عملکردی بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک بخش.....	۵۵

- جدول ۴-۱۰- مقایسه شاخص‌های مرگ و میر بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک بخش ۶۰
- جدول ۴-۱۱- مقایسه شاخص‌های تخت فعال، تخت روز اشغالی و درصد اشغال تخت در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک بخش عادی- ویژه- فوق تخصصی ۶۳
- جدول ۴-۱۲- مقایسه شاخص‌های عملکردی در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک بخش عادی- ویژه- فوق تخصصی ۶۴
- جدول ۴-۱۳- مقایسه شاخص‌های مرگ و میر در بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا به تفکیک بخش عادی- ویژه- فوق تخصصی ۶۵
- جدول ۴-۱۴- مقایسه شاخص‌های عملکردی بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل در قبل و بعد وقوع کرونا (سال‌های ۹۸ و ۹۹) ۶۶
- جدول ۴-۱۵- مقادیر استاندارد شاخص‌های عملکردی بیمارستان بر اساس دستور وزارت بهداشت ۶۷
- جدول ۴-۱۶- مقایسه شاخص‌های عملکردی بیمارستان در قبل و بعد از وقوع کرونا و مقایسه با شاخص استاندارد ۶۸

فهرست نمودار

صفحه	عنوان
۳۹.....	نمودار ۱-۴- شاخص تخت فعال سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۱.....	نمودار ۲-۴- مقایسه درصد اشغال تخت سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۲.....	نمودار ۳-۴- مقایسه میزان بازدهی سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۲.....	نمودار ۴-۴- مقایسه فاصله اشغال تخت سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۳.....	نمودار ۵-۴- مقایسه متوسط اقامت سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۴.....	نمودار ۶-۴- مقایسه میزان فوت خالص سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۵.....	نمودار ۷-۴- مقایسه میزان فوت ناخالص سال ۹۸ و ۹۹.....
۴۷.....	نمودار ۸-۴- شاخص درصد اشغال تخت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک فصل.....
۴۸.....	نمودار ۹-۴- شاخص میزان بازدهی تخت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک فصل.....
۴۸.....	نمودار ۱۰-۴- شاخص فاصله اشغال تخت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک فصل.....
۴۹.....	نمودار ۱۱-۴- شاخص متوسط اقامت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک فصل.....
۵۰.....	نمودار ۱۲-۴- شاخص درصد خالص مرگ سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک فصل.....
۵۰.....	نمودار ۱۳-۴- شاخص درصد ناخالص مرگ سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک فصل.....
۵۷.....	نمودار ۱۴-۴- شاخص درصد اشغال تخت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک بخش.....
۵۸.....	نمودار ۱۵-۴- شاخص میزان بازدهی سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک بخش.....
۵۸.....	نمودار ۱۶-۴- شاخص فاصله اشغال تخت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک بخش.....
۵۹.....	نمودار ۱۷-۴- شاخص متوسط اقامت سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک بخش.....
۶۲.....	نمودار ۱۸-۴- شاخص درصد مرگ خالص سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک بخش.....
۶۲.....	نمودار ۱۹-۴- شاخص درصد مرگ ناخالص سال ۹۸ و ۹۹ به تفکیک بخش.....

اختصارات

CCU: Cardiac Care Unit

COPD: Chronic Obstructive Pulmonary Disease

COVID: Coronavirus Disease

EHR: Electronic Health Records

ICD: International Classification of Disease

ICTV: International Committee on Taxonomy of Viruses

ICU: Intensive Care Unit

MERS COV: Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus

PHC: Primary Health Care

PHEIC: Public Health Emergency of International Concern

SARS COV: Severe acute Respiratory Syndrome Coronavirus

STEMI: ST Elevation Myocardial Infarction

VIP: Very Important Patient

WHO: World Health Organization

بررسی و مقایسه شاخص‌های عملکردی کلیدی بیمارستان امام خمینی اردبیل در دوران

قبل و بعد از شروع پاندمی کووید ۱۹ در طی سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۹

چکیده

زمینه: شیوع کووید-۱۹ یکی از چالش‌های بزرگ بهداشتی جهان در سال‌های اخیر است که باعث اختلال در نظام‌های سلامت شد. نظام‌های سلامت با فشارهای قابل توجهی در ارتباط با این پاندمی مواجه شدند که منجر به تغییر بی سابقه در استفاده از خدمات بهداشتی درمانی شد و بر عرضه و تقاضای این خدمات تاثیر نهاد. تجزیه و تحلیل داده‌های عملکردی بیمارستان‌ها در پاندمی کووید ۱۹ می‌تواند بینش‌هایی را در مورد الگوهای استفاده از خدمات و پیامدهای مراقبت ارائه دهد.

هدف: هدف این مطالعه بررسی و مقایسه شاخص‌های عملکردی بیمارستان امام خمینی اردبیل در دوران قبل و بعد از پاندمی کووید-۱۹ در طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به روش توصیفی مقطعی انجام شد. محیط پژوهش بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل بود. داده‌های مطالعه از روی فرم استاندارد ۱-۲۰۱ فعالیت بیمارستان استخراج و سپس شاخص‌های عملکرد بیمارستانی (درصد اشغال تخت، میزان بازدهی تخت، فاصله اشغال تخت، متوسط اقامت، درصد مرگ خالص و ناخالص) با استفاده از نرم افزار اکسل محاسبه و تحلیل‌های لازم انجام شد.

نتایج: نتایج مطالعه نشان داد که هر ۶ شاخص مورد بررسی در دوران کرونا نامطلوب تر شده اند. بطوریکه درصد اشغال تخت در بین ۳ الی ۳۰ درصد در طول ۱۲ ماه سال ۹۹ نسبت به ماه‌های مشابه در سال ۹۸ کاهش نشان داده است. همچنین میزان بازدهی تخت از ۶۹/۵ مورد بیمار به ۵۵/۵ مورد کاهش داشته، همزمان فاصله اشغال تخت از ۱/۲ روز به ۲ روز، و متوسط مدت اقامت از ۴/۱ روز به ۴/۶ روز افزایش یافته است. شاخص‌های درصد مرگ خالص به میزان ۳/۷ درصد و مرگ ناخالص به میزان ۳/۴ درصد افزایش داشته است.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که شاخص‌های عملکردی برای بیمارستان‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. درک تغییرات و تاثیر بروز یک بحران مثل پاندمی کووید ۱۹ بر شاخص‌های عملکردی

بیمارستان‌ها برای تصمیم‌گیرندگان لازم است تا بتوانند به طور موثر برای تخصیص منابع و یک پاسخ موثر به پاندمی برنامه ریزی کنند. شیوع کووید ۱۹ با تاثیر بر عرضه و تقاضای خدمات، باعث تغییر در عملکرد و پیامدهای بیمارستان شده است که شاخص‌های عملکرد بیمارستان بیانگر آن بودند.

کلمات کلیدی: کووید ۱۹، شاخص‌های عملکرد بیمارستانی، درصد اشغال تخت، میزان بازدهی تخت،

فاصله اشغال تخت، متوسط مدت اقامت، درصد مرگ خالص، درصد مرگ ناخالص بیمارستانی